

මොරා සුලිසුලඟ ලංකාවේ හා බංගලාදේශයේ ජන ජීවිත විනාශ කරයි

රොහාන්ත ද සිල්වා
2017 ජුනි 06

පසුගිය දා ශ්‍රී ලංකාවේ ඇති කල ගංවතුර සහ නායයාම් බේදවාචකයෙන් පසුව, මොරා සුලි සුලඟ පසුගිය සතියේදී බංගලා දේශයේ හා නැගෙනහිර ඉන්දියාවේ දී ව්‍යසනයන් සිදු කළේය. 2004 සුනාමි ව්‍යසනයට පසුව, මෙම කලාපය තුළ සිදු වූ දැවැන්තම ව්‍යසනය මෙයයි.

නිල සංඛ්‍යා ලේඛන වලට අනුව, ශ්‍රී ලංකාවේ දී මේ වන විට සිය ගනනක් මිය ගොස් ඇත. අවසන් ගනන් බැලීම් වලදී, මිය ගිය ප්‍රමාණය 300 ක් පමණ වෙනැයි ආන්ඩුව පවසයි. ගෙවල් 2,300 ක් සම්පූර්ණයෙන්ම විනාශයට පත් ව, තවත් 12,500 ක් පාර්ශ්වික වශයෙන් විනාශ විය.

මැයි 26 දා ආරම්භ වූ ගං වතුර ගැලීම් වලින් හා නායයාම් වලින් කොටු වූ සමහර ප්‍රදේශවලට පිවිසීමට හැකිව ඇත්තේ දැන් ය. නායයාම් 50 කට වැඩි ප්‍රමාණයක් වාර්තා වූ අතර, වඩාත්ම අනතුරට ලක් වූයේ, කම්කරුවන් හා ගම්බද දුගීන් ය. රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කයේ හා අගලවත්ත ප්‍රදේශයේ, තේ හා රබර් වතු කම්කරුවන් දහස් ගනනක් මීට අයත් ය.

මූලික සනීපාරක්ෂක පහසුකම් නොමැතිකමින් දහස් ගනන් ජනයා බේංගු උන, කොලරාව, පාවනස හා අනිසාරය වැනි රෝග වලට ගොදුරු වීමේ තර්ජනයට මුහුණ දී සිටී. අනාථ කඳවුරු වල පවතින දැඩි තදබදය ද මීට දායක වේ. තත්වය පාලනය කිරීමට සඳහා සංයුක්ත වැඩ පිලිවෙලක් සම්පාදනය කිරීමට සිරිසේන-වික්‍රමසිංහ ආන්ඩුව මේ වන තෙක් අසමත් ව ඇත.

ශ්‍රී ලංකාවේ සේවි ද විල්ඩරන් (Save the Children) ආයතන ප්‍රධානී ක්‍රිස් මැක්වර් රොයිටර් පුවත් සේවයට පසුගිය සතියේ දී ප්‍රකාශ කළේ, තෙතමනය හා තදබදය නිසා ජලය මගින් පැතිරෙන රෝග ව්‍යාප්තවීමේ දැඩි අවදානමක් පවතින බව ය. ආන්ඩුවේම සංඛ්‍යා ලේඛන වලට අනුව, සියයට හතළිහකට පමණ පිරිසිදු පානීය ජලය නොමැති ය. ගං වතුරට පෙර සිටම වසංගතයක් ව පැවති බේංගු, නව මදුරු ජනක බිම් නිසා විශාල ලෙස වැඩි දියුණු වේ යයි බලාපොරොත්තු වෙයි.

සමහර ජනකාන්ඩ මුලුමනින්ම ගංවතුරට කොටුව ඇත. තම ගෙවල් වලට සිදු වූ විනාශය නිසා බොහෝ අයට එලිමහනේ නිදා ගැනීමට බල කෙරුණි. “දැන් පවතින මුඛ්‍ය කර්තව්‍ය වන්නේ එම ජන කොටස් වෙත පිවිසීම ය. එමගින් එම කන්ඩායම් වලට අවශ්‍ය කුමක් දැයි සොයාගෙන ඊට ප්‍රතිචාර දැක්විය හැකි” යයි මැක්වර් ගිය සතියේ තව දුරටත් කියා සිටියේ ය.

විශේෂඥ වෛද්‍යවරයකු වන එච්. ජයන්ත ලෝක සමාජවාදී වෙබ් අඩවියට (ලෝසවෙඅ) ට ප්‍රකාශ කළේ, “ගංවතුරට ගොදුරු වූවන් අතර ඇගිලිකරුවල දිලීර ආසාදන දැනටමත් දක්නට ලැබෙන අතර සමේ ආසාදන ද වාර්තා වෙමින් ඇති” බවයි. වයස්ගත අවතැන්වූවන් අතර “ශ්වසන නාල සම්බන්ධ පැමිණිලි වාර්තා වන අතර අනෙක් අය උන සම්බන්ධව පැමිණිලි කරන” බව ඔහු තව දුරටත් කියා සිටියේ ය.

කෘෂි කර්මයට ද, ගංවතුර දැඩි ලෙස බලපා ඇත. අක්කර දහස් ගනනක් ගංවතුරට යට ව තිබේ. කලුතර දිස්ත්‍රික්කයේ ඇති අකුරුකනලවට පදිංචි ගුරුවරයකු හා අර්ධ-කාලීන ගොවියකු වන සුනිල් විතානගේ, 53, ලෝසවෙඅ සඳහන් කළේ “මගේ ජීවිත කාලෙ මේ වගේ ගංවතුරක් දැක්කේ නෑ. මේ කුඹුරේ විතරක් අක්කර 200 විතර වතුරෙන් යට වෙලා. මේ අපට විතරක් යට වෙච්ච ඉඩම් ප්‍රමාණය අක්කර 400 ට වැඩියි”. පැවති නියගය නිසා වගා කල හැකි ඉඩම් ප්‍රමාණයෙන් වගා කර ඇත්තේ අටෙන් එකක් පමණකැයි ද ඔහු කියා සිටියේ ය.

කලුතර දිස්ත්‍රික්කයේ මෝල්කාව, පරගොඩ, පාහියන්ගල හා නික්ගහ යන ප්‍රදේශ වලට ද ගංවතුර විශාල ලෙස හානි පමුණුවා ඇත. ගංවතුර හා නායයාම් මගින් මෙම ප්‍රදේශය පුරා පමණක් 30 ට අධික ප්‍රමාණයක් මිය ගොස් ඇතිබව වාර්තා වෙයි. පලමු නාවික බෝට්ටුව හා වෛද්‍ය කන්ඩායම මෙම ප්‍රදේශයන් ට ලං වූයේ ගංවතුරෙන් පිලිවෙලින් දවසකට හා තුන් දවසකට පසුවය.

දුප්පත්කමින් පරිපීඩිත මෙම ග්‍රාමීය ප්‍රදේශයන්හි බොහෝ නිවැසියන් රුපියල් 400 ක දෛනික වැටුපකට වතු වල වැඩ කරන අතර, අනෙක් අය කුඩා ගොවීන් වේ. මෙම බේදවාචකයට පෙරාතුව ද

තිබුණේ උෂ්කර ප්‍රවාහන පහසුකම් ය. බසයක් ගමන් කෙරුණේ දුවසකට තුන් වතාවකි. ලගම රෝහල වූ අඩු පහසුකම් හා අඩු කාර්යමන්ඩලයක් සහිත බුලත්සිංහල රෝහල පිහිටියේ හැතැපේම අටක් උර්ති.

ආන්ඩුව වෙතින් සහනයක් නොලැබුණු තරම් යැයි ව්‍යසනයට ගොදුරුවුවන් බොහොමයක් කෝපයෙන් සඳහන් කළහ. ගංවතුරට හා නායායාම් වලට ගොදුරුවුවන්ට තම ජීවිත නැවත ගොඩ නගා ගැනීම සම්බන්ධයෙන් පවතින්නේ අවිනිශ්චිත සහ ව්‍යාකූල අදහසකි.

එක් ගැමියකු ලෝසවෙඅ ට සඳහන් කලේ, 'ගංවතුරෙන් මගේ ගෙය සම්පූර්ණයෙන්ම විනාශ වුනා. මට ගොවිපලක් තිබුනා. හැබැයි දැන් අලුතින්ම තමයි පටන් ගන්න වෙලා තියෙන්නෙ. තව ගංවතුරක් එයි කියල අපි බයෙන් ඉන්නෙ. දැන් මෙතන ජීවත් වෙන්න බයයි. හැබැයි අපි කියල කොහෙ යන්නද? ආන්ඩුයි, ඔක්කොම නිලධාරීන්ගේ මේකට වග කියන්න ඕන.

"වෙන්න තියෙන විනාසය දන්න හින්ද, කුකුලේ ගඟ ව්‍යපෘතිය ආරම්භ වෙන කොට ම අපි ඒකට විරුද්ධ වුනා. ජලාශයට වැඩි වතුර මිනිස්සු නැති පලාත් වලට යන්න පුලුවන් විදියට ඒක සැලසුම් කරල තිබුනයි කියලයි අපි දැනගෙන හිටියෙ. ඒක වලක්වන්න ආන්ඩුව සල්ලි වෙන් කරන්නෙ නැතිව ලේසි විදිහ තෝර ගත්ත."

වාර්ෂිකව සිදුවන ගංවතුර ගැලීම් වැලැක්වීම සඳහා අවශ්‍ය පියවරවල් නොගැනීම සහ සහනාධාරයන්හි දැවැන්ත හිඟය ආන්ඩු විරෝධී මනෝගතියන් ඇවිලවීමට තුඩු දී ඇත.

මැයි 28 දා රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කයේ සංචාරය කල ජනාධිපති මෛත්‍රීපාල සිරිසේන, ඇමතිවරුන් හා නිලධාරීන් ගනනාවක් සමග සාකච්ඡා වල නිරත විය. ඉන්පසුව රූපවාහිනියේ පෙනී සිටි සිරිසේන, ඇමතිවරුන්ට සුඛෝපභෝගී වාහන ගෙන්වීම නතර කිරීමට ගත් තීන්දුව, විශාල කැප කිරීමක් ලෙස මවාපෑමේ නරඹ උත්සාහයක යෙදුණේය.

තම හූ-දේශපාලනික දේශපාලනික පිලිවෙතට අනුරූප ලෙස, ඉන්දියාව කොලඹ ආන්ඩුව සමග තම සම්බන්ධතාවයන් ශක්තිමත් කර ගැනීමට වැඩ කරයි. මෙහි කොටසක් ලෙස, සහන කටයුතු වලට ආධාර කිරීම සඳහා නැව් තුනක් සමග 300 ක කන්ඩායමක් ඉන්දියාව ශ්‍රී ලංකාවට පිටත් කලේ ය. කිමිදුම් කරුවන්, වෛද්‍ය කන්ඩායම් සමග හුලං පුරවන බෝට්ටු, විශල ආහාර උව්‍ය හා බිලැන්කට්ටු ඇතුලු සහනාධාර ඊට ඇතුලත් ය. චීනය විසින් ඇමරිකානු ඩොලර් මිලියන 2.2 ආධාර පොරොන්දු

වූන අතර පකිස්ථානය, සහනාධාර හා වෛද්‍ය කන්ඩායම් රැගත් භාන්ඩ නැවක් එවීය. සිරිසේන ජනාධිපති කිරීම සඳහා මූලික ක්‍රියාකලාපයක් සිදු කල වොෂිංටනය ලබා දුන්නේ සොවිවමකි. රුපියල් මිලියන 15 ක් පමණක් ලබා දෙන බව ශ්‍රී ලංකාවේ එක්සත් ජනපද තානාපති අතුල් කෙෂප් ප්‍රකාශ කලේ ය.

ජුනි 30 දා බංගලාදේශයට කඩා වැදුණු මොරා සුලි සුලග, ලක්ෂ ගනනක ගේ නිවාස අහිමි කල අතර, හය දෙනෙකු මරනයට පත් කලේය. බංගලාදේශ කාලගුණ විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුවට අනුව, පැයට කි.මී.117 ක වේගයෙන් පැමිණි කුනාටුව කොක්ස් බසාර් හා චිතගොං නගරය අතරෙන් ගොඩ බිමට පිටිසුණේ ය.

මුහුදු බඩ දිස්ත්‍රික්ක 16 ක වසූ 286,000 දෙනකුට මෙම කුනාටුව බල පෑවේය. 6 0,000 ක පමණ නිවාස විනාශ කිරීමට තුඩු දුන් එය, ගොවි බිම් අක්කර 1,5 92 ට ද හානි පමුණුවා ලී ය. කොක්ස් බසාර් දිස්ත්‍රික්කය පුරා පමණක් සිය ගනනක් ගස් මුලුණුපුටා දැමූ අතර, 20,000 ක ට වැඩි නිවාස විනාශ කරලිය. දිස්ත්‍රික්කය පුරා පාරවල් මෙමගින් අවහිර විය.

බුරුම ආන්ඩුවේ හා බොද්ධ ස්වෝත්තමවාදීන් ගේ ප්‍රහාරයන්ගෙන් ගැලවීමට පලා ආ මුස්ලිම් රොහින්ගීයානුවන් වෙසෙන අනාථ කඳවුරුවලට දැඩි හානි සිදු විය. සුලි සුලග එන විට, 35 0,000 ක් පමණ සරනාගතයන් අවම පහසුකම් සහිතව එහි ජීවත් වූහ. කිසිදු මරනයක් වාර්තා වූ යේ නැතත්, "චන් තහඩු, උන බමිබු හා ජලාස්ටික් විලින් සමන්විත එම පැලපත් සම්පූර්ණයෙන්ම විනාශ වූ බව" එක් කඳවුරු නායකයෙක් සඳහන් කලේ ය.

බංගලාදේශ් අගමැති ශීක් හසීනා මැයි 31 දා පාර්ලිමේන්තුවේ දී සඳහන් කලේ, ආන්ඩුවේ ක්ෂණික ප්‍රතිචාරය හේතුවෙන් විශාල හානියක් හා ජීවිත නැතිවීම් වලක්වා ගත් බව යි. ඇය තව දුරටත් කියා සිටියේ, "පශ්චාත්-ව්‍යසන තත්වය පාලනය කිරීමට අපට සියලු හැකියාව තිබේ. සුලි සුලං හා විපත් පැමිණේවි. අපගේ කර්තව්‍ය වන්නේ මරන වලක්වා ගැනීමයි" යනුවෙනි.

බංගලාදේශය තුල වාර්ෂිකව ලක්ෂ ගනනක් සුලි සුලං හා ගංවතුර වලට ගොදුරු වී ම මගින් හසීනාගේ මෙම ප්‍රකාශයේ කුහකත්වය සහ ව්‍යාජභාවය මතු කරයි. මෙවන් ව්‍යසනයන් ගෙන් මහජනයා ගලවා ගැනීමට, ලංකාවේ මෙන්ම, බංගලාදේශයේ ආන්ඩුවලට ද කිසිදු අවශ්‍යතාවයක් නැත.